



บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่องนี้ เป็นการเปิดรับการศึกษาการเปิดรับข่าวสารกรมวิชาการของครูในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาประเภทของ เนื้อหาข่าวสารจากกรมวิชาการที่ครูต้องการรับทราบ
2. ศึกษาความถี่ของการเปิดรับข่าวสารจากกรมวิชาการที่ผ่านช่องทางการสื่อสาร 3 ช่องทางคือ ช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคล ช่องทางการสื่อสารมวลชน และช่องทางการสื่อสารเฉพาะกิจ
3. ศึกษาปัญหาการรับข่าวสารจากกรมวิชาการ
4. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการรับข่าวสารจากกรมวิชาการของครูกับความรู้สึกจำเป็นในการนำไปปฏิบัติงานด้านการสอน

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้ 3 ประการคือ

1. ปัจจัยบุคคล คือ เพศ อายุ การศึกษา จำนวนปีที่ทำการสอน มีความสัมพันธ์กับความต้องการรับข่าวสารกรมวิชาการ
2. ปัจจัยบุคคล คือ เพศ อายุ การศึกษา จำนวนปีที่ทำการสอน มีความสัมพันธ์กับการเลือกเปิดรับข่าวสารจากกรมวิชาการผ่านช่องทาง 3 ช่องทาง คือ ช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคล ช่องทางการสื่อสารมวลชน และช่องทางการสื่อสารเฉพาะกิจ
3. ปริมาณการรับข่าวสารกรมวิชาการของครูมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความรู้สึกถึงความจำเป็นที่จะนำมาปฏิบัติงานด้านการสอน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ คือ

1. เพศ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 99 คน เพศชาย 2 คน รวม 120 คน
2. อายุ ครูผู้ตอบแบบสอบถาม มีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 57 คน อายุ 22-30 ปี 37 คน และ 41 ปีขึ้นไป 26 คน รวม 120 คน

3. ระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 120 คน จบการศึกษา ระดับ ป. มศ 5-6 หรือเทียบเท่า 2 คน ปกศ., ปป. หรือเทียบเท่า 12 คน ปม., ปกศ.สูง หรือเทียบเท่า 40 คน ตั้งแต่ ปริญญาตรีขึ้นไปมากที่สุด 66 คน

4. จำนวนปีที่ทำการสอน ครูที่สอน 1-10 ปีจำนวน 63 คน 11-20 ปี 37 คน และ 21 ปี ขึ้นไป 20 คน

5. ประเภทของเนื้อหาของข่าวสารจากกรมวิชาการที่ครูต้องการรับทราบ ปรากฏว่า ครูต้องการรับทราบข่าวสารจากกรมวิชาการในระดับมาก และปานกลาง เรียงลำดับตามความต้องการเฉลี่ยมาก จำนวน 13 ข้อ ปานกลาง 12 ข้อ ตามลำดับความต้องการรับทราบข่าวสารจากกรมวิชาการ จำนวน 25 ข้อ ดังนี้

1. ข่าวสารเกี่ยวกับวิธีสอนตามแนวหลักสูตรใหม่
2. ข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาคู่มือครูและแผนการสอน
3. ข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน
4. ข่าวสารเกี่ยวกับระเบียบและวิธีการวัดผลและประเมินผล
5. ข่าวสารเกี่ยวกับการผลิตอุปกรณ์การสอน
6. ข่าวสารเกี่ยวกับการแก้ปัญหาในการสอน
7. ข่าวสารเกี่ยวกับแนวการใช้หลักสูตรใหม่
8. ข่าวสารเกี่ยวกับความก้าวหน้าของโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนดีเด่น
9. ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการการศึกษาอบรม เพื่อเพิ่มพูนความรู้ในการสอน
10. ข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาหนังสือเรียนและแนะนำหนังสือเรียนที่ผลิตขึ้นใหม่
11. ข่าวสารเกี่ยวกับตรวจสอบคุณภาพทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาทั่วประเทศ.
12. ข่าวสารเกี่ยวกับการแนะนำแนวทางการศึกษา
13. ข่าวสารเกี่ยวกับผู้ประสบผลสำเร็จในวิชาชีพครู เช่นครูตัวอย่าง
14. ข่าวสารเกี่ยวกับการประชุมสัมมนาทางวิชาการด้านการศึกษา
15. ข่าวสารเกี่ยวกับการประกวดหนังสือเรียน
16. ข่าวสารเกี่ยวกับทางด้านเศรษฐกิจ

17. ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมทางการศึกษาของกรมวิชาการ เช่น วันเด็ก วันศิลปหัตถกรรม
18. ข่าวสารเกี่ยวกับด้านการเมือง
19. ข่าวสารเกี่ยวกับการวิจัยทางการศึกษา
20. ข่าวสารเกี่ยวกับบุคคลในวงการการศึกษา
21. ข่าวสารเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงราคาหนังสือเรียน
22. ข่าวสารเกี่ยวกับชาวต่างประเทศเข้าเยี่ยมชม และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการศึกษาของกรมวิชาการ
23. ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ทั้งในกรุงเทพฯ และส่วนภูมิภาค
24. ข่าวสารเกี่ยวกับประวัติผู้บริหารระดับสูง
25. ข่าวสารเกี่ยวกับการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูง

สรุปว่าครูต้องการทราบข่าวสารที่เป็นประโยชน์ในการสอน เช่น วิธีสอนตามแนวหลักสูตรใหม่ การพัฒนาคู่มือครู แผนการสอน พัฒนาหลักสูตร การวัดผลประเมินผล เป็นต้น

6. ความถี่ของการเปิดรับข่าวสารกรมวิชาการที่ผ่านช่องทางการสื่อสาร 3 ช่องทาง คือ ช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคล ช่องทางการสื่อสารมวลชน และช่องทางการสื่อสารเฉพาะกิจ สรุปได้ดังนี้

การเปิดรับข่าวสารกรมวิชาการผ่านสื่อบุคคล พบว่า ครูส่วนใหญ่รับทราบข่าวสารจากกรมวิชาการผ่านครูใหญ่ หรืออาจารย์ใหญ่ โดยเฉลี่ยปานกลางเป็นอันดับหนึ่ง นอกนั้นรับโดยเฉลี่ยน้อยกว่าครูวิชาการ เพื่อนครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนเดียวกัน เพื่อนครูที่สอนในกลุ่มโรงเรียนเดียวกัน เจ้าหน้าที่และศึกษานิเทศก์จากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และรับจากเจ้าหน้าที่และศึกษานิเทศก์ จากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเป็นอันดับสุดท้าย

ส่วนการรับทราบข่าวสารกรมวิชาการผ่านสื่อมวลชน ครูรับทราบผ่านหนังสือพิมพ์เฉลี่ยปานกลางเป็นอันดับ 1 นอกนั้นรับทราบผ่านวิทยุ และโทรทัศน์ตามลำดับ

ด้านการรับข่าวสารกรมวิชาการ ผ่านสื่อเฉพาะกิจ พบว่า ครูรับทราบจากแผนการสอนโดยเฉลี่ยปานกลางเป็นอันดับ 1 รับทราบจาก คู่มือครู เอกสารหลักสูตรเป็นอันดับ 2 และ 3 นอกจากนั้นเฉลี่ยรับน้อยกว่าสารพัฒนาหลักสูตร การอบรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนตามหลักสูตรพุทธศักราช 2521 วารสารประชากรศึกษา วารสารแนะแนวทางการศึกษา จดหมายข่าวจากกรมวิชาการ และรับทราบจากวารสารทางวิจัยทางการศึกษาน้อยที่สุด

สรุปการรับทราบข่าวสารกรมวิชาการ ผ่านสื่อทั้ง 3 ช่องทางดังกล่าว พบว่าการรับข่าวสารผ่านสื่อมวลชน คือ หนังสือพิมพ์มากที่สุด นอกนั้นผ่านสื่อเฉพาะกิจ คือผ่านแผนการสอน และคู่มือครู ตามลำดับ ซึ่งจัดลำดับ การรับข่าวสารผ่านกรมวิชาการจาก 3 ช่องทางได้ดังนี้

| | |
|---|------------|
| 1. หนังสือพิมพ์ | ปานกลาง |
| 2. แผนการสอน | ปานกลาง |
| 3. คู่มือครู | ปานกลาง |
| 4. วิทยุ | ปานกลาง |
| 5. โทรทัศน์ | ปานกลาง |
| 6. เอกสารหลักสูตร | ปานกลาง |
| 7. อาจารย์ใหญ่หรือครูใหญ่ | ปานกลาง |
| 8. ครูวิชาการ | น้อย |
| 9. เพื่อนครูที่สอนในโรงเรียนเดียวกัน | น้อย |
| 10. เพื่อนครูที่สอนในกลุ่มโรงเรียนเดียวกัน | น้อย |
| 11. เจ้าหน้าที่และศึกษานิเทศก์จากสำนักงาน ประถมศึกษาอำเภอ | น้อย |
| 12. สารพัฒนาหลักสูตร | น้อย |
| 13. การอบรมเกี่ยวกับการเรียนการสอน ตามหลักสูตร พุทธศักราช 2521 | น้อย |
| 14. วารสารประชากรศึกษา | น้อย |
| 15. วารสารแนะแนวทางการศึกษา | น้อย |
| 16. จดหมายข่าวกรมวิชาการ | น้อย |
| 17. เจ้าหน้าที่และศึกษานิเทศก์จากสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัด | น้อย |
| 18. วารสารวิจัยทางการศึกษา | น้อยที่สุด |

7. ปัญหาการรับข่าวสารกรมวิชาการ จากการศึกษาสภาพการรับข่าวสารจากกรมวิชาการ โดยศึกษาจากเอกสารสำคัญ ซึ่งช่วยให้การเรียนการสอนเป็นไปตามหลักการและแนวทางของหลักสูตร โดยศึกษาจากเอกสารหลักสูตร คู่มือครู และแผนการสอน พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้รับเอกสารหลักสูตร คู่มือครู และแผนการสอนจากกรมวิชาการ ในระดับปานกลางที่มีปัญหามาก

ที่สุด คือ ความสม่ำเสมอในการรับเอกสารหลักสูตร รองลงมาคือคู่มือครู และแผนการสอน ครูสนใจศึกษาแผนการสอนมากและมีความเข้าใจ และนำไปปฏิบัติตามได้มากที่สุด สนใจศึกษาเอกสารหลักสูตรรวมทั้งนำไปปฏิบัติตามได้มากกว่าคู่มือครู แต่ในการศึกษาคู่มือครูมีความเข้าใจมากกว่าเอกสารหลักสูตรและศึกษาแผนการสอนเข้าใจมากที่สุด ในด้านความเพียงพอในการรับเอกสาร พบว่า ได้รับเอกสารหลักสูตรน้อยที่สุด รองลงมา คือ คู่มือครู และแผนการสอน

ในเรื่องปัญหาการรับข่าวสารกรมวิชาการ กล่าวสรุปได้ว่า ครูสนใจศึกษาแผนการสอนและมีความเข้าใจสามารถนำไปปฏิบัติตามได้มากที่สุด รองลงมา คือ เอกสารหลักสูตร และคู่มือครู แต่ศึกษาคู่มือครูเข้าใจมากกว่า เอกสารหลักสูตร การรับเอกสารทั้งด้านความเพียงพอและสม่ำเสมอ พบว่า ได้รับแผนการสอนมากที่สุด รองลงมาคือ คู่มือครู แต่ได้รับเอกสารหลักสูตรน้อยที่สุด

8. ปริมาณการรับข่าวสารกรมวิชาการของครูกับความรู้สึกจำเป็นในการนำไปปฏิบัติงานด้านการสอน จากการศึกษาพบว่า ปริมาณการรับข่าวสารกรมวิชาการมีความสัมพันธ์กับความรู้สึกในความจำเป็นในการนำข่าวสารจากกรมวิชาการไปปฏิบัติจริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ปริมาณการรับข่าวสารกรมวิชาการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความรู้สึกในความจำเป็นที่นำมาปฏิบัติงานด้านการสอน ยกเว้นข่าวสารเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล

จากการศึกษาจากค่าเฉลี่ยในเรื่องปริมาณการรับข่าวสารจากกรมวิชาการ พบว่ากลุ่มตัวอย่างได้รับข่าวสารซึ่งเป็นเอกสารที่จำเป็นในการเรียนการสอน และกรมวิชาการได้จัดส่งเอกสารเหล่านี้ไปยังโรงเรียนประถมศึกษาทั่วประเทศพบว่า ครูได้รับเอกสารต่าง ๆ เฉลี่ยปานกลาง คือรับคู่มือภาษาไทยมากที่สุด รองลงมาคือหนังสือเรียนภาษาไทย หนังสือเรียนคณิตศาสตร์ คู่มือครู คณิตศาสตร์ และหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ส่วนที่ได้รับในเกณฑ์เฉลี่ยน้อยคือ คู่มือการจัดกิจกรรมระดับประถมศึกษา บูรณาการแนวการจัดกิจกรรมยุคอาชชาติ วารสารพัฒนาหลักสูตร บัตรงานคณิตศาสตร์ และแนวคำตอบบัตรงาน และข่าวสารเกี่ยวกับการวิจัยทางการศึกษา ที่ได้รับน้อยที่สุดเฉลี่ยเท่ากันคือ เอกสารประชาสัมพันธ์หลักสูตร และคู่มือครูพร้อมอุปกรณ์

สำหรับความรู้สึกถึงความจำเป็นในการนำข่าวสารกรมวิชาการไปปฏิบัติงานจริงนั้น สรุปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างรู้สึกจำเป็นในการนำเอกสารทุกชนิดไปใช้ในระดับปานกลาง แต่มีเอกสารบางอย่างที่กลุ่มตัวอย่างรู้สึกถึงความจำเป็นในการนำไปใช้ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง ค่าเฉลี่ย

สูงสุด ได้แก่ เครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ในสมุดประจำชั้น นอกจากนั้นคือหลักสูตร
 ประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 คู่มือภาษาไทย คู่มือคณิตศาสตร์ แผนการสอนกลุ่มเสริมสร้าง
 ประสบการณ์ชีวิต การสอนคณิตศาสตร์ แผนการสอนกลุ่มเสริมสร้างลักษณะนิสัย การสอนภาษาไทย
 แนวการใช้หลักสูตรประถมศึกษา ส่วนที่รู้สึกจำเป็นนำไปใช้ในการปฏิบัติงานจริง ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
 คือข่าวสารเกี่ยวกับการวิจัยทางการศึกษา วารสารพัฒนาหลักสูตรและเอกสารการประชาสัมพันธ์
 หลักสูตร

สรุปได้ว่า ครูจะรู้สึกถึงความจำเป็นในการนำข่าวสารกรมิวิชาการไปใช้ในการปฏิบัติ
 งานจริงนั้น ส่วนมากเป็นเอกสารที่ครูจำเป็นต้องใช้ในการเรียนการสอนเป็นประจำ รวมทั้ง
 หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 อันเป็นเอกสารจากกรมิวิชาการซึ่งถือว่าเป็นเอกสาร
 สำคัญที่กำหนดนโยบายจุดมุ่งหมายในการศึกษาระดับการใช้หลักสูตร ในระดับประถมศึกษา ส่วน
 การวิจัย และการประชาสัมพันธ์หลักสูตรครูรู้สึกว่าจะไม่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานจริงมากนัก

การวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานข้อ 1-3 พบว่า

1. ปัจจัยบุคคล ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการรับข่าวสารกรมิวิชาการ เป็นการ
 ปฏิเสธสมมติฐานที่ว่าปัจจัยบุคคลด้าน เพศ อายุ การศึกษา จำนวนปีที่สอน มีความสัมพันธ์กับความ
 ต้องการรับข่าวสารจากกรมิวิชาการ เพราะกลุ่มตัวอย่างทั้งชายและหญิง ที่มีความแตกต่างใน
 ด้านอายุ การศึกษา และจำนวนปีที่สอนต่างมีความต้องการรับทราบข่าวสารจากกรมิวิชาการ
 ไม่แตกต่างกัน

2. ปัจจัยบุคคลมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารกรมิวิชาการของครู โดยการผ่าน
 ช่องทางสื่อบุคคล สื่อมวลชน และสื่อเฉพาะกิจ สำหรับสมมติฐานข้อนี้มีทั้งปฏิเสธและยอมรับ
 โดยดูจากค่าสหสัมพันธ์ พบว่าปัจจัยบุคคลด้านเพศ อายุ การศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิด
 รับข่าวสารจากกรมิวิชาการ ผ่านสื่อบุคคล สื่อสารมวลชน และสื่อเฉพาะกิจ นั่นคือ ความแตกต่าง
 ของปัจจัยด้านเพศ อายุ การศึกษา ไม่ทำให้การเปิดรับข่าวสารจากกรมิวิชาการต่างกัน

อย่างไรก็ตามพบว่าปัจจัยบุคคลด้านจำนวนปีที่ทำการสอนของครู มีความสัมพันธ์กับการ
 เปิดรับข่าวสารกรมิวิชาการผ่านสื่อบุคคล สื่อสารมวลชนและสื่อเฉพาะกิจ นั่นคือ

การเปิดรับข่าวสารจากกรมิวิชาการผ่านสื่อบุคคลของครู กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน
 มากกว่า 21 ปีขึ้นไป เปิดรับข่าวสารผ่านสื่อมวลชนมากกว่าครู กลุ่มประสบการณ์การสอน 11-20
 ปี และ 1-10 ปี

ส่วนการเปิดรับข่าวสารจากกรรมาธิการผ่านสื่อเฉพาะกิจของครูที่มีประสบการณ์ 1-10 ปี เปิดรับมากกว่าครูที่มีประสบการณ์การสอน 11-20 ปี และครูกลุ่มประสบการณ์การสอน 21 ปี ขึ้นไป เปิดรับข่าวสารจากกรรมาธิการมากกว่าครูที่มีประสบการณ์การสอน 11-20 ปี

กล่าวสรุปได้ว่า เพศ อายุ การศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์ในการเปิดรับข่าวสารจากกรรมาธิการผ่านสื่อบุคคล สื่อมวลชน และสื่อเฉพาะกิจ แต่จำนวนปีที่สอนหรือประสบการณ์การสอน มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารจากกรรมาธิการ ผ่านช่องทางทั้ง 3 คือ ครูที่มีประสบการณ์การสอนมากจะ เปิดรับข่าวสารจากกรรมาธิการผ่านสื่อบุคคล และสื่อมวลชนมากกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า ยกเว้นการรับข่าวสารจากกรรมาธิการผ่านสื่อเฉพาะกิจ ครูกลุ่มประสบการณ์น้อยเปิดรับมากกว่าครูที่มีประสบการณ์มากกว่า กล่าวได้ว่าครูที่เปิดรับข่าวสารจากกรรมาธิการ ผ่านช่องทางทั้ง 3 น้อยที่สุด คือครู กลุ่มอายุ 11-20 ปี รองลงมาคือ กลุ่ม 1-10 ปี ส่วนกลุ่มประสบการณ์สอน 21 ปีขึ้นไป เปิดรับข่าวสารจากกรรมาธิการผ่านช่องทางทั้งสามมากที่สุด

3. ปริมาณการรับข่าวสารจากกรรมาธิการของครูมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความรูสึกในความจำเป็นที่จะนำมาปฏิบัติงานด้านการสอน จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่าเป็นจริงตามสมมติฐาน คือ ปริมาณการรับข่าวสารจากกรรมาธิการมีความสัมพันธ์กับความรูสึกในความจำเป็นที่จะนำมาปฏิบัติงานด้านการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นข่าวสารเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล ไม่มีความสัมพันธ์กับความรูสึกในความจำเป็นที่จะนำมาปฏิบัติงานด้านการสอน ซึ่ง เป็นการปฏิเสธสมมติฐาน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า ครูต้องการรับทราบข่าวสารจากกรรมาธิการในเรื่องที่เกี่ยวกับงานที่ปฏิบัติอยู่ คือ การสอน ซึ่ง เข้ากับทฤษฎีกระบวนการในการเลือกรับสาร (Selectivity Process) ของ Klapper (Klapper, 1960) กล่าวว่า บุคคลจะเลือกเปิดรับสารตามความสนใจ (Self-aggrandizement) ปกติมนุษย์จะอยากรู้ อยากเห็นโดยเริ่มจากสิ่งที่ใกล้ตัวที่สุดไปจนถึงสิ่งที่อยู่ห่างตัวเองมากที่สุดตามลำดับ (ชาร์ตัน เชดชัย, 2525) นั่นคือ ครูมีความต้องการทราบข่าวสารเกี่ยวกับวิธีสอนตามหลักสูตรใหม่ การวัดผลประเมินผล การปรับปรุงหลักสูตร การพัฒนาครูมือครู แผนการสอน มากกว่าข่าวสารเกี่ยวกับผู้บริหารระดับสูง หรือการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูง นอกจากนี้ยังยืนยันทฤษฎีของ ชรามม์ (Schramm, 1954)

ซึ่งกล่าวว่าการเลือกรับข่าวสารนั้นขึ้นอยู่กับความต้องการของแต่ละบุคคล สภาพแวดล้อม เหตุผลและความจำเป็นของตนเอง เกี่ยวกับการรับสื่อต่าง ๆ ครูจึงควรรับข่าวที่เกี่ยวกับความต้องการในการสอน ซึ่งต้องใช้ในการปฏิบัติงานเป็นประจำ

ในเรื่องความถี่ของการเปิดรับข่าวสารจากกรมวิชาการผ่านช่องทางการสื่อสารบุคคล สื่อมวลชน และสื่อเฉพาะกิจ พบว่า ครูรับทราบข่าวสารผ่านหนังสือพิมพ์มากที่สุด ทั้งนี้เพราะปัจจุบันกรมวิชาการได้พยายามประชาสัมพันธ์ เรื่องการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรทางสื่อสารมวลชน อยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ สุภรณ์ วัชรศิริธรรม (สุภรณ์ วัชรศิริธรรม, 2526) เรื่องการเปิดรับสื่อของครูกับการยอมรับแนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามหลักสูตร ประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 ว่า สื่อสารมวลชนเหมาะสำหรับการเผยแพร่นวัตกรรมมากกว่า สื่อประเภทอื่น นอกจากนี้พบว่าครูจะรับข่าวสารกรมวิชาการผ่านแผนการสอน คู่มือครู เอกสารหลักสูตร เข้ากับทฤษฎีของ ชรามม์ (Schramm, 1954) ได้กล่าวไว้ว่าบุคคลจะเลือกใช้สื่อที่ใช้ความพยายามน้อยที่สุด และได้ประโยชน์ตอบแทนดีที่สุดในที่สุดและเข้ากับความต้องการของบุคคล สื่อดังกล่าวแล้วกรมวิชาการได้ส่งตรงไปยังโรงเรียนประถมศึกษาทุกโรงเรียนอยู่แล้ว

ส่วนทางด้านสื่อบุคคลพบว่า ครูรับทราบข่าวสารจากอาจารย์ใหญ่ หรือครูใหญ่มากที่สุด รองลงมาคือครูวิชาการ และเพื่อนครูโรงเรียนเดียวกัน ซึ่งอาจเป็นเพราะการบริหารงานในระบบราชการต้องทำตามสายงาน และเข้ากับทฤษฎีทางการสื่อสาร ซึ่งถือว่าผู้นำแนวความคิด (Opinion Leader) จะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงความคิด และการถ่ายทอดความรู้ นอกจากนี้พบว่าครูรับข่าวสารกรมวิชาการจากบุคคลที่ห่างไกล ได้แก่ครูที่สอนในกลุ่มเดียวกัน ศึกษานิเทศก์ และเจ้าหน้าที่จากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและจังหวัด น้อยกว่าบุคคลที่ใกล้ตัวในเรื่องนี้ ตรงกับความเห็นของ เมอร์ตัน (Merton) ไรท์ (Wright) และ เวปเปลส์ (Waples) มีความเห็นตรงกันว่า ผู้รับข่าวสารจะเลือกรับข่าวสารจากสื่อใดนั้น ย่อมเป็นไปตามบทบาทและสภาพในสังคมของผู้รับสารและเหตุผลในการรับสาร

ในเรื่องปัญหาการรับข่าวสารจากกรมวิชาการก็เช่นเดียวกัน ครูจะสนใจศึกษาแผนการสอน เอกสารหลักสูตร และคู่มือครูมาก และนำไปปฏิบัติการเกี่ยวกับการสอนได้จริง อย่างไรก็ตามครูยังได้รับเอกสารต่าง ๆ เหล่านี้น้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการพิมพ์เอกสารหลักสูตรองค์การคำครูสภาพจะจัดพิมพ์ โดยกรมวิชาการจะแจกโรงเรียนละ 1 เล่ม ที่เหลือจากนั้นองค์การคำครูสภาพจึงจะพิมพ์จำหน่ายที่ศึกษานิเทศก์ จึงทำให้เอกสารเหล่านี้มีไม่เพียงพอในโรงเรียนแต่ละแห่ง นอกจากนี้ครูส่วนใหญ่ยังเห็นว่าการศึกษาเอกสารหลักสูตรมีความเข้าใจยากกว่า

การศึกษาแผนการสอน และคู่มือครู ทั้งนี้เอกสารหลักสูตรจะเป็นแนวนโยบายและจุดมุ่งหมายให้ครูได้สอนให้เกิดผลตามนั้น จึงทำให้ศึกษายาก แต่ครูจำเป็นต้องศึกษา ดังที่วิชย ราชบุรีศิริ (วิชย ราชบุรีศิริ, 2521) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูในการใช้หลักสูตรใหม่ว่า ครูต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับสาระสำคัญของหลักสูตรใหม่ พยายามจัดหาเอกสารหลักสูตรที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน ศึกษาเกี่ยวกับวิธีการสอนที่หลักสูตรแนะนำไว้ให้แจ่มแจ้ง และต้องแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ เสมอ เช่นเดียวกับที่สันต์ ธรรมบำรุง (สันต์ ธรรมบำรุง, 2525) กล่าวไว้ว่า แม้เอกสารหลักสูตรจะพัฒนาไว้อย่างดีเพียงใดก็ตาม การนำหลักสูตรไปใช้ซึ่งเปรียบเสมือนทฤษฎีไปสู่ภาคปฏิบัตินั้นจะมีประสิทธิผลบุคคลสำคัญยิ่งคือครูผู้สอน จะต้องศึกษาเข้าใจในตัวหลักสูตรอย่างถ่องแท้ รู้จักขยายหลักสูตรมาสู่ชั้นเรียน คือนักเรียนนั่นเอง

ในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารจากกรมวิชาการของครูกับความรู้สึกจำเป็นในการนำไปปฏิบัติงานด้านการสอนก็เช่นเดียวกัน เอกสารทุกเรื่องซึ่งผู้วิจัยได้เลือกจากเอกสารซึ่งกรมวิชาการจัดส่งไปให้ทุกโรงเรียน พบว่า มีความสัมพันธ์กับการนำไปใช้ทั้งสิ้น ยกเว้น ข่าวสารเกี่ยวกับวัดผลประเมินผล

การที่ปริมาณการรับข่าวสารจากกรมวิชาการ ส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกใน ความจำเป็นในการนำข่าวสารจากกรมวิชาการไปปฏิบัติงานจริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ข่าวสารที่ครูได้รับจากกรมวิชาการเกือบทุกเรื่องครูมีความรู้สึกในความจำเป็นนำไปใช้ในการปฏิบัติงานจริง ที่มีค่าสหสัมพันธ์สูง ได้แก่ เรื่อง การสอนภาษาไทย แนวการจัดกิจกรรมยุคทฤษฎีและการสอนคณิตศาสตร์ ทั้งนี้เพราะวิชา ภาษาไทย คณิตศาสตร์ เป็นวิชาในกลุ่มทักษะการเรียนรู้ ซึ่งเป็นวิชาหลักในการเรียนรู้วิชาสามัญ ส่วนแนวการจัดกิจกรรมยุคทฤษฎีเป็นกิจกรรมที่จำเป็นที่โรงเรียนต้องจัดให้นักเรียนเรียนรู้ ปริมาณการรับกับความรู้สึกจำเป็นในการนำไปปฏิบัติงานจริง จึงสูง ส่วนค่าสหสัมพันธ์น้อยได้แก่ข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาหนังสือเรียน คู่มือครู แผนการสอน ข่าวสารเกี่ยวกับการแนะแนว และข่าวสารเกี่ยวกับการวิจัยทางการศึกษา

สำหรับปริมาณการรับข่าวสารเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกจำเป็นในการนำไปปฏิบัติงานจริงนั้น แสดงว่าครูได้รับข่าวสารการวัดผลประเมินผลเฉลี่ยต่ำ คือ 2.67 แต่ความรู้สึกจำเป็นในการนำไปปฏิบัติงานค่าเฉลี่ยสูง คือ 3.31 ดังตารางที่ 29 คือ ครูได้รับข่าวสารด้านนี้น้อย แต่มีความรู้สึกจำเป็นต้องใช้มาก ทั้งนี้เป็นเพราะการวัดผลประเมินผล เป็นเรื่องที่จำเป็นสำหรับการเรียนการสอนประจำวัน จากการศึกษาเรื่องความคิดเห็นของผู้

บริหาร ครู และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของพงษ์พิศ พานิล (พงษ์พิศ พานิล, 2528) วิจัยพบว่าครูไม่สามารถทำการวัดผลประเมินผลตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ ซึ่งในเรื่องนี้กรมวิชาการ (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ, 2530) กำหนดไว้ว่าครูประจำชั้นระดับประถมศึกษาต้องรับผิดชอบการวัดผลประเมินผลทั้งหมดกว่า 40 จุดประสงค์ตามวิธีการประเมินผลหลักสูตร พุทธศักราช 2503 นั้น ครูจะกำหนดเกณฑ์และให้นักเรียนสอบผ่าน แต่ตามหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 นี้ กรมวิชาการได้กำหนดเกณฑ์ให้ครูวัดเพื่อการประเมินผลนักเรียนให้ผ่านจุดประสงค์ในวิชาต่างๆ ร้อยละ 60 ของจำนวนจุดประสงค์ในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ จึงทำให้วิธีการยุ่งยากกว่าวิธีเดิม และครูต้องใช้เวลาศึกษาและสอนนักเรียนให้ได้ตามเกณฑ์ที่กรมวิชาการกำหนดไว้จึงจะถือว่าสอบผ่าน นอกจากนี้ยังมีการประเมินผลก่อนการเรียนรู้อีก การประเมินผลผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ระหว่างภาคและปลายภาคอีกด้วย

นอกจากนี้กรมวิชาการ (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ, 2528) ยังได้มีคำสั่งเปลี่ยนแปลง เกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลในระดับประถมศึกษาถึง 4 ครั้ง คือระเบียบว่าด้วยการประเมินหลักสูตรประถมศึกษา 2521 ซึ่งเปลี่ยนพร้อมหลักสูตรในปี 2521 คำสั่งเกี่ยวกับการเพิ่มเวลาเรียนในปี 2523 คำสั่งการวัดผลประเมินผลปรับใหม่ปี 2526 และครั้งสุดท้ายในปี 2528 กรมวิชาการได้ปรับปรุงเอกสารประเมินผลการเรียนระดับประถมศึกษาอีก ตั้งคำสั่งกรมวิชาการ ที่ ศธ.0608/9236 และ ที่ ศธ.0608/15166 ในระยะนั้นมีปัญหาเรื่องการจัดส่งเอกสารไม่ทันและงบบรรณาน้อย จึงทำให้จัดแจกเอกสารได้น้อยกว่าที่ครูรู้สึกจำเป็นต้องนำไปใช้ เช่นเดียวกับการรับเอกสารเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลอื่น ๆ คือเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ในสมุดประจำชั้นครูได้รับจริงเฉลี่ย 2.68 แต่ความรู้สึกจำเป็นในการนำมาปฏิบัติงานจริงค่าเฉลี่ย 3.48 ซึ่งจัดเป็นอันดับหนึ่ง ในด้านความรู้สึกจำเป็นในการนำไปปฏิบัติงานจริงตั้งตารางที่ 29 ดังนั้นเรื่องการวัดผลประเมินผลจึงเป็นเรื่องจำเป็น แต่ครูได้รับเอกสารน้อยไม่เพียงพอ ผลการวิจัยจึงสอดคล้องกัน สรุปว่าปริมาณการรับข่าวสารเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลของครูมีน้อย แต่ความรู้สึกจำเป็นในการนำไปปฏิบัติงานจริงมีมาก ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ว่า ปริมาณการรับข่าวสารกรมวิชาการมีความสัมพันธ์เชิงบวกในการนำไปปฏิบัติงานด้านการสอน และสอดคล้องกับ วุฒิชัย จ้างงค์ (วุฒิชัย จ้างงค์, 2523) กล่าวว่าในเรื่องพฤติกรรมการตัดสินใจว่า ข่าวสารเป็นปัจจัยสำคัญที่ใช้ในการประกอบการตัดสินใจของมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมนุษย์เกิดความไม่แน่ใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งยิ่งมากเท่าใด ความต้องการข่าวสารก็เพิ่มมากขึ้นเท่านั้น

จากการวิเคราะห์ที่สมมติฐาน พบว่า ปัจจัยบุคคลในด้านเพศ อายุ การศึกษา และจำนวนปีที่ทำการสอนของกลุ่มตัวอย่าง ไม่มีความแตกต่างในเรื่องความต้องการรับข่าวสารจากกรมวิชาการ ทั้งนี้เป็นไปตามทฤษฎีการเปิดรับข่าวสารที่กล่าวมาแล้วว่าคุณคดีย่อมมีความต้องการรับทราบข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง และการใช้สอย และต้องการทราบข่าวที่ใกล้ตัวดังได้กล่าวมาแล้ว

ผลการวิเคราะห์ที่ปัจจัยบุคคลมีความสัมพันธ์ กับการเปิดรับข่าวสารจากกรมวิชาการนั้น เพศ อายุ การศึกษา ไม่มีข้อแตกต่างในการเปิดรับข่าวสารจากกรมวิชาการ ผ่านสื่อบุคคล สื่อสารมวลชน และสื่อเฉพาะกิจ แต่พบว่า จำนวนปีที่ทำการสอน หรือประสบการณ์ในการสอนของครูที่สอนตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป จะเปิดรับข่าวสารจากกรมวิชาการผ่านสื่อทั้งสามมากกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า ยกเว้นครูที่มีประสบการณ์สอน 1-10 ปี จะเปิดรับสื่อเฉพาะกิจมากกว่าครูที่มีประสบการณ์สอน 11-20 ปี ซึ่งจะเทียบได้กับทฤษฎีลักษณะของผู้รับสาร (Characteristics of audience) ของ ชรามม์ (Schramm, 1962) ที่กล่าวว่า ผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจดีย่อมสนใจรับข่าวสารมากขึ้น รวมทั้งวัยที่สูงขึ้น นิยมรับสารแบบเป็นทางการมากขึ้นกว่าผู้่อ่นวัย และตรงกับการศึกษาของ สุภรณ์ วัชรศิริธรรม (สุภรณ์ วัชรศิริธรรม, 2526) เรื่องการเปิดสื่อของครูกับการยอมรับแนวจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 พบว่าผู้มีความรู้สูงและมีประสบการณ์ในการสอนจะเปิดรับสื่อมาก ทั้งนี้ผู้ที่มีประสบการณ์การสอน 21 ปีขึ้นไปมีฐานะทางเศรษฐกิจ คือ อัตราเงินเดือน และวัยสูงกว่าครูกลุ่มตัวอย่างอีก 2 กลุ่ม คือ ครูกลุ่มประสบการณ์การสอน 1-10 ปี และ 11-20 ปีขึ้นไป ส่วนกรณีที่ครูกลุ่มประสบการณ์การสอน 1-10 ปี เปิดรับข่าวสารจากกรมวิชาการผ่านสื่อเฉพาะกิจมากเป็นเพราะอายุราชการ และประสบการณ์การสอนน้อย จึงต้องศึกษาเอกสารมากกว่าครูทั้งสองกลุ่ม

เป็นที่น่าสังเกตว่าครู กลุ่มประสบการณ์ 11-20 ปี รับข่าวสารจากกรมวิชาการผ่านสื่อทั้ง 3 น้อยกว่าครูในกลุ่มอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอยู่ณวัยที่กำลังสร้างหลักฐาน หรืออาจมีความสามารถในการสอน และความรู้ความจำดีกว่าครูในกลุ่ม 1-10 ปีขึ้นไป และมีประสบการณ์การสอนมาระยะหนึ่งแล้ว

ส่วนเรื่องปริมาณการรับข่าวสารจากกรมวิชาการที่ได้รับจริง และความสัมพันธ์กับความรู้สึกจำเป็นในการนำข่าวสารจากกรมวิชาการไปปฏิบัติงานจริง ส่วนใหญ่อยอมรับสมมติฐานดังกล่าวมาแล้วว่า เอกสารหรือข่าวสารจากกรมวิชาการล้วนเป็นเรื่องข่าวหลักสูตร และเกี่ยวกับการเรียนการสอน แม้จะได้รับอยู่ณเกณฑ์เฉลี่ยปานกลางและน้อย แต่ก็มีคามจำเป็นในการนำไปปฏิบัติงานจริง

ข้อเสนอแนะ จากการวิจัยครั้งนี้

1. ข้อเสนอแนะ เพื่อการส่งข่าวสารจากกรมวิชาการไปยังครูโรงเรียนประถมศึกษา
 - 1.1 กรมวิชาการควรจัดส่งข่าวจากกรมวิชาการให้ตรงกันกับความต้องการของครูตามผลการวิจัยในครั้งนี้ เช่นข่าวสารเกี่ยวกับการเรียนการสอนตามแนวหลักสูตรใหม่ การพัฒนาคู่มือครู แผนการสอน การวัดผลประเมินผล การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้เหมาะกับสภาพปัจจุบัน การปัญหาในการสอน
 - 1.2 ช่องทางการสื่อสารที่ควรเลือกใช้คือสื่อมวลชน โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ รองลงมาคือ สื่อเฉพาะกิจ เช่นคู่มือครู แผนการสอน เอกสารหลักสูตร
 - 1.3 ควรจัดส่งเอกสารหลักสูตร คู่มือครู และแผนการสอน รวมทั้งสื่อเฉพาะกิจอื่น ๆ ให้โรงเรียนอย่างสม่ำเสมอและเพียงพอ โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล ซึ่งครูรู้สึกจำเป็นที่จะนำไปใช้ปฏิบัติงานด้านการสอนมาก แต่ยังได้รับในปริมาณน้อย
 - 1.4 ควรจัดการอบรมครู และผู้นำทางความคิด เช่นครูใหญ่ ครูวิชาการ ศึกษานิเทศก์ เพื่อเป็นสื่อบุคคลที่จะนำข่าวสารจากกรมวิชาการไปเผยแพร่ต่อครูผู้สอนให้ได้ผลและกว้างขวางมากยิ่งขึ้น
 - 1.5 ควรมีการติดตามการใช้เอกสารและข่าวสารจากกรมวิชาการของครู ทั้งนี้เอกสารหรือข่าวสารเหล่านี้ล้วนมีส่วนสำคัญที่จะช่วยให้การเรียนการสอนมีผลดียิ่งขึ้น
 - 1.6 ในการใช้สื่อควรใช้ทุกสื่อประกอบกัน นอกจากเอกสารต่าง ๆ แล้ว ควรใช้สื่อโทรทัศน์ บริการให้การศึกษาครูในเรื่องการสอน และความเข้าใจหลักสูตร โดยเฉพาะในระยะเริ่มแรกการปรับหลักสูตร เพราะสื่อโทรทัศน์ดึงดูดความสนใจมากกว่าสื่ออื่น ๆ ได้ทั้งภาพและเสียง นอกจากนั้นควรใช้สื่อต่าง ๆ ควบคู่กันไป ทั้งสื่อบุคคลได้แก่การจัดอบรมให้ความรู้ สื่อสิ่งพิมพ์ คือการสร้างความรู้ความเข้าใจผ่านหนังสือพิมพ์ หรือเอกสารของกรมวิชาการควบคู่ไปกับการใช้ชีวิต หรือบันทึกภาพ ด้วยแถบบันทึกภาพ (Video Tape) เกี่ยวกับการเรียนการสอน หรือการให้ความรู้ข่าวสารเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของครูอย่างน้อยเดือนละ 1 เรื่อง
2. ข้อเสนอแนะสำหรับครูในการเปิดรับข่าวสารจากกรมวิชาการ
 - 2.1 ครูควรใช้สื่อและข่าวสารจากกรมวิชาการ ให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น และมีระบบการเก็บรักษาที่ดี เพื่อความสะดวกและประโยชน์ใช้สอย

2.2 สื่อบุคคลที่ครูรับทราบข่าวสารจากกรมวิชาการมากคือ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ครูวิชาการควรมีความรู้ความเข้าใจและศึกษาเอกสารหลักสูตรอย่างถ่องแท้ และสนใจข่าวสารจากกรมวิชาการโดยสม่ำเสมอ

2.3 ครูควรสนใจข่าวสารจากกรมวิชาการทางสื่อมวลชนให้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะจากหนังสือพิมพ์ เพื่อประโยชน์ในการเรียนการสอน และการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรวิจัยเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารจากกรมวิชาการ ในทำนองเดียวกัน โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับช่องทางการสื่อสาร ปัญหาและอุปสรรคการสื่อสารระหว่างกรมวิชาการและครู ในเขตการศึกษาอื่น ๆ หรือทั่วประเทศ โดยนักวิชาการด้านการวิจัยโดยตรงหลาย ๆ ท่าน จะทำาทำงานวิจัยที่น่าสนใจมีค่าและเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการใช้สื่อ และการส่งข่าวสารจากกรมวิชาการมากขึ้น อันจะส่งผลไปยังการเรียนการสอนตามหลักสูตรใหม่ รวมทั้งการประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้มีประสิทธิภาพสูงสุด